

ERDELYI MAGYARÁG

Felelős szerkesztő:

Kádár Miklós

Független politikai napilap, megjelenik mindennap. Szerkesztőségi órák: este 5-től 10-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea, (Nagyvárad) P. M. Viteazul (Nagypiactér) 4 Telefon: 380

Ara 1 lej

IV. évfolyam 198 sz

1935. JULIUS 19.

Péntek

Háromszáz olasz bombavető repülőgép indul Abesszinia felé

Olaszország nem lép ki a Népszövetségből - mondja Mussolini, aki nem hisz egy európai háború lehetőségében

Róma, július 17.

Tegnap az egyik olasz repülőgép anyahajón a Miraglián újabb két repülőraj indult Keletafrika felé. Egy héttel később meg 300 bombavető repülőgép fog utnak indulni Eritreába és az olasz Szomáliába. Ezzel a 300 bombavetővel egy óriási repülőraj lesz Keletafrikában, amelynek a jövődő háboruban óriási jelentősége lesz.

Mussolini mozgósította Kalábriában a Silla hadosztályt, az Abruzzokban pedig a Grand Sasso hadosztályt. Ezeket a csapatokat is Keletafrikába vezénylik.

Meglepetést keltett, hogy a római japán nagykövet a tegnapi nap felkereste Mussolini olasz miniszterelnököt, akinek kijelentette, hogy Japán nem kíván állást foglalni az olasz-abesszin viszály ügyében, annál is inkább, mert Japánnak semmiféle politikai érdeke nincs Abessziniában. A lapok kihangsúlyozzák, hogy Japánnak politikai érdekeltsége nincs Etiópiában, de ez még nem zárja ki, hogy gazdasági érdekeltsége legyen.

A Mint Párisból jelentik: Avenol a népszövetség főtitkára tegnap fogadta a párisi abesszin követet.

Avenolnak az a szándéka, hogy július 25-ike helyett a népszövetségi rendkívüli közgyűlést csak augusztus 1-ére hívja egybe, addig is azonban az érdekelt külügyi hivatalok mindent elő fognak készíteni, hogy a közgyűlésnek csak az a missziója maradjon, hogy egy ötödik békebíró nevezzenek ki a olasz-abesszin békéltető bizottság számára. Avenol kijelentése szerint e tárgyalások eddigi eredménye nem kedvezőtlen.

Róma, július 17.

Az egyik nagy amerikai lap munkatársa beszélgetést folytatott Mussolini olasz miniszterelnökkel. A beszélgetések során az újságíró kérdészködésére Mussolini kijelentette, hogy az olasz-abesszin kérdés nem érinti Európát. Kijelentette továbbá a Duce, hogy a tervbe vett angol-francia-olasz védnökségnek nincs sok értéke, mert annak létrehozásai sem lehetne megoldani az abesszin kérdést. Az újságírónak arra a kérdésére, hogy vajjon Olaszország ki akar e lépni a Népszövetségből, Musso-

lini kijelentette, hogy Olaszországtól távol áll még a gondolata is a Népszövetségből való kilépésnek. A beszélgetések során az olasz miniszterelnök elmondotta, hogy

Olaszország már régen meg tudott volna egyezni Abessziniával, ha egyes európai hatalmak nem gátolták volna meg azt.

Az interjú végén Mussolini megnyugtatta az amerikai újságírókat, hogy a legközelebbi éveken belül nincs kilátás egy újabb európai háborúra.

Washington, július 17.

Óriási meglepetést keltett egy Louis nevű amerikai szenátor a szenátusban elhangzott javaslata, amely szerint Anglia háborús adóssága fejében adjon az Egyesült Államoknak területi engedményeket.

Louis szenátor ezt az ezmét abból az angol ajánlatból merítette, hogy az angol kormány Olaszországnak területi engedményeket volt hajlandó tenni az olasz-abesszin viszály elsimítása érdekében. A szenátor véleménye szerint hogyha Anglia ezt meg tudta tenni egy számára teljesen idegen néppel szemben, mennyire meg tudja tenni saját háborús adósságának rendezése érdekében. Louis szenátor nem kevesebbet kíván, mint

a Baleari szigeteket, Jamaikat és a Bermudákat, valamint a nikaraguai csatorna építésére szerzett opciójáról.

Louis szenátor javaslata nagy szenzációt keltett. A lapok kíváncsian várják az angol visszhangot erre az ajánlatra.

Tatarescu miniszterelnök utasítására

Feloszlatták a liberális párt „H” csoportját

A Dimineata nem jósol hosszú életet a Cuza-Goga pártnak

Bucuresti, július 17.

A belpolitikai élet nagy szenzációja, hogy Inculet belügyminiszter a miniszterelnök megbízásából megjelent a liberális párt H. csoportjának tagjainál és közölte velük, hogy

Tatarescu miniszterelnökkel egyetértésben a párton belül működő összes csoportokat feloszlatták.

A miniszterelnök már hosszabb ideje rossz szemmel nézte a párton belül alakult és külön utakon haladó csoportok működését amely szerinte nincs jó hatással a párt egységére.

A H. csoport tagjai az esti órákban hosz-

szasan tanácskoztak az új helyzettel kapcsolatban. Végül is elhatározták, hogy a feloszlást tudomásul veszik és a jövőben a párt keretein belül fognak működni.

Bucuresti, július 17.

A Dimineata foglalkozik a iasii fúzióval és megállapítja, hogy Goga német orientációs politikája könnyen bomlást idézhet elő a párton belül. Foglalkozik azzal, hogy Valjem, aki Goga egyik alvezére volt, kilépett a pártból. Goga ezzel szemben egy nyilatkozatban azt állítja, hogy a párt zárta ki Valient. Valjen válaszában kijelenti, hogy mivel egyáltalában nem volt tagja a keresztény pártnak, nem is zárhatták ki.

Ma indul meg az új tombola!

Kiírják a pályázatot az aradi református lelkeszi állásra

A presbiterium tegnapi ülésén a pályázat meghirdetése mellett döntött. — Osszel lesz a választás

Arad, július 17.

A régen vajdó aradi református lelkesz válság ügye újabb fordulathoz jutott. Mint ismeretes, az egyházkerületi bíróság néhány héttel ezelőtt kimondott jogerős ítéletében helybenhagyta az emlékeztető aradi lelkeszválasztás megsemmisítését és Nagy Zoltánt kizárta a következő választásból. Ez természetesen új helyzet elé állította az aradi református egyház presbiteriumát, anélkül is inkább, mert időközben Balajthy Jenő, a kisebbségben maradt pályázó is bejelentette, hogy nem óhajtja elnyerni az aradi parókiát, tehát gondoskodni kellett a jelenlegi átmeneti helyzet helyébe állandó helyzet megteremtésén, ami másként nem képzelhető el, mint

új lelkeszválasztással.

A salontai esperesi hivatal néhány nappal ezelőtt hivatalos leiratot küldött az

aradi egyházközséghez, hogy nyilatkozzék: meghívás, vagy pedig pályázat útján óhajtja-e betölteni az aradi lelkeszi állást. A presbiterium tegnap esti ülésén foglalkozott a kérdéssel és 18 szavazattal 13 ellenében kimondotta, hogy

pályázat, illetve választás útján óhajtja betölteni az aradi lelkeszi állást.

Az erről szóló értesítést megküldik az esperesi hivatalnak, amely anak rendje és módja szerint kiírja a pályázatot és a követelményeknek megfelelő pályázók között kiírja a választást. Miután a szükséges formák legalább két hónapot vesznek igénybe,

ősznél hamarabb új választásra nem kerül sor.

Ebben a választásban az egyházkerületi bíróság ítélete következtében Nagy Zoltán nem vehet részt.

SPORT

Hakoah-Oradea válogatott 4:3

Károly pálya: 3000 néző.

Teljesen egyenrangú ellenfelek küzdelmét mutatta a játék képe, amelyből a szerencsésebb Hakoah került ki győztesen.

A vezető gólt a 20. percben Juhász 30 méteres lövésből éri el Oradea, amit a különben szenzációsan védő Hakoah kapus elnéz. (1:0).

Az egyenlítés a 30 percben Donnerfeld 18 méteres szabadrugásából esik, sőt a 42 percben már a Hakoah vezet 2:1-re. A ma érthetetlenül gyengén bíraskodó Pop Valér elengedi a bécsi balszésőt, akinek centerelését a rosszul vetődő Püllök mellett bevágják.

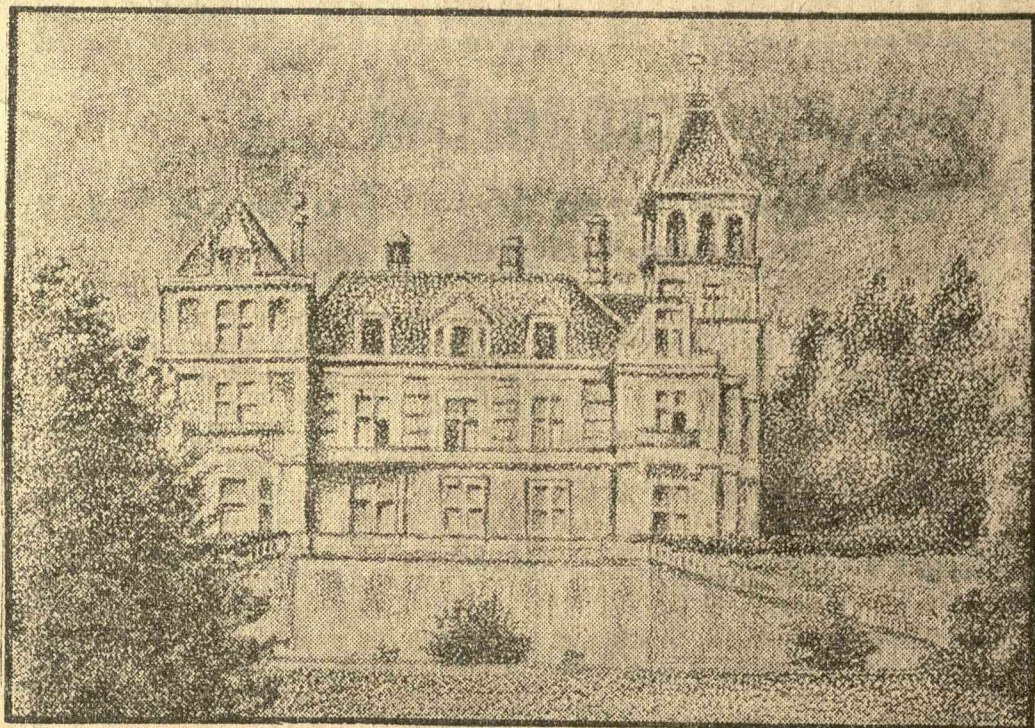
A második féldőre a fent említett változások mellett kezd Oradea nagy offenzívába. Nagy az akarat, a fiúkban az egyenlítés a levegőben lóg, sorozatos bombázások után Bodola küldi Kocsist, annak remek centerelését Barátky még remekebbül a legnagyobb nyugalommal vágja a sarokba 2:2. Rá pár percre újabb gól terheli a Hakoah hátlóját. Kovács felpályáról szökteti Moskót, aki a legszebb stílusban veszi át, majd a

kapu elé érkezve bombagólt ragaszt az ellenkező sarokba. 3:2.

Ezután következik a játék vezetőnek hibásnál hibásabb ítélkezései, ami megakasztja a legszebb oradeai támadásokat. Barátky labdájával Bodola remekül kiugrik, de a bíró tévesen megállítja.

A jobbszélső Ehrlich I. megsérül, majd a taccsvonalról mintegy 50 méterről szabadrugás Oradea ellen, amely a 6-osra esik és a rosszul helyezkedő Püllök mellett Ehrlich II. befejezi. 3:3.

Most kemény játék alakul ki mindkét részből, sőt csunya jelenetek játszódnak le Barátky faultja miatt, ami nem éppen propaganda a futball sportnak. Lassan elcsendesülnek a bécsiek és újból kezdetét veszi a játék. Kovács pompás lövése ad munkát az Aradról kölcsönkért Hakoah kapusnak, de az eredmény nem változik. Sötétedik már és a 40 percben Püllök újabb téves kiugrása miatt a Hakoah csapata eléri az értékes győzelmet jelentő 4-ik gólt, majd rövid időn belül a játékvezető sipja a mérkőzés végét jelzi.

A Habsburgok jövőző lakhelye

Képiünkön a semmeringi Wartholz kastély látható, amely a napokban megszavazott és a Habsburg vagyoni visszaadásáról szóló törvény értelmében Zita exkirályné és Ottó főherceg jövőző lakhelye.

Kivágandó és összegyűjtendő

Igazoló szelvény.

Aki 30 szelvényt összegyűjt, az résztvehet a 333 nyeregményes tombolán

1935 július 19. - aug. 20.

Ujabb földrengés rázta meg Beludzsisztán fővárosát

Bombay, júl. 17.

Az angol Beludzsisztánban ismét heves földrengés volt, amely különösen Quetta fővárost rongálta meg. A földrengés, bár csak 15 másodpercig tartott, mégis több épületet rombadöntött. Haláleset azonban nem történt.

Szülei halála miatt mérgezte magát egy fiatal leány

Ditrau Ciui, júl. 17.

Jakab Róza 21 éves leány nemrégiben vesztette el szerencsétlen körülmények között szüleit. A fiatal leány, aki teljesen egyedül maradt, buskomorságba esett és kétségbeesésében nagymennyiségű vízben feloldott sztrichnint ivott. A leány azonnal meghalt.

Veszek

Ócska ólmot

Cim a kiadóban

Bányakatasztrofa Tokió mellett

Tokió, július 17.

A japán főváros közelében egy bányaföldcsuszamlás következtében beomlott. A beomlott bányában hetven munkás rekedt. Ezek közül hárman az életüket veszítették. Eddig sikerült 11 bányászt kimenteni, azonban ötvenhatan olyan helyen vannak, hogy kétséges, vajon életben maradnak-e, míg kiássák őket.

Templomrablók garázdálkodása Brasov közelében

Brasov, júl. 17.

Ismeretlen tettesek éjnek idején behatoltak Zizin község templomába, feltörték a perselyt és a szentségházat, ahonnan nagy értékű arany templomi tárgyakat loptak el. Ugyanakkor éjjel ugyanazon tettesek betörték Horia Bust dús gazdag gazdálkodó házába, ahonnan 20.000 lejt loptak el. A csendőrség erőes nyomoást indított a tettesek feltalálására.

Gyilkosság kukoricakapálás közben

Balti, július 17.

Halálos falusi verekezés történt Spinea községben, Baragan Gheorghe gazdálkodó, aki mezőn kukoricát kapált, összeveszett a vele dolgozó Bondoc Victor gazdálkodóval. Szó szót követett, végül is Baragan Gheorghe dühében felkapta ásóját és olyat sújtott vele társa fejére, hogy azonnal holtan rogyott össze. A gyilkos gazdálkodó önként jelentkezett a csendőrségnek.

KALANDOS
SZERELEM

78

— Azt a... — mondta De Jussac. De megdélmeskedett. Ugy sem igen lehet remény reá, hogy sikerül a szökés. Ördög Kati már mglehetősen messzi szaladt a gép mellett, csodálatos volt az ügyessége, amivel kikerülte a bokrokat és sziklákat. Most leért az ösvényre... a következő pillanatban már fenntermett a nyeregben.

De Jussac balra nézett: a rendőrök még nem bukkantak elő.

— Tulajdonképpen meg kellett volna állítani — morogta De Jussac. — De...

— Azok között a kövek között lehetetlen, hogy el tudjon menni... — sóhajtozta Aimée.

A gép pöfögött, nekiindult, megállt, újra nekiugaszkodott, homok repült szét minden irányban a kerekei alól. Aztán egyszerre diadalmas zümmögéssel indult meg. Amint a szökevény elrohant, Billy felkapta a fejét és elképedve meredt lefelé. Jack összeszedve minden erejét, felkönyökölt. Rekedt kiáltás, szinte ujjongás tört ki a torkából.

A szfinksz pedig egy darabig ott robgott még a sziklák között, aztán fordult egyet és diadalmas pöfögéssel eltűnt.

XXV. FEJEZET.

Lady Erythea ajánlata.

Aimée és Jussac együtt indultak vissza Jerwaulx felé. Aimée a parkban elvált tőle és egyenesen a garázs felé ment. Ott ácsorgott, míg csak meg nem látta Billyt, akinek előbb még Arkwrighttel volt megbeszélése.

— Halló, Billy! — mondta Aimée és belépett a garázsba. Majd megállt. Egy-másra néztek. Aimée nagyon sápadt volt és ijedtség tükröződött a szemében.

— Ne haragudjál...

— Miért?

— Nem láttad, hogy... hogy Ördög Kati elvitte a szfinkszet? De mikor ugy megsajnáltam...

Csöndesen sirni kezdett.

— Nagyon haragszol rám — hüppögött Billy odalépett és leerőltette Aimée kezét az arcáról.

— Én? — Hogy én haragszom-e rád? — kérdezte. — Attól félttem, hogy te fogsz haragudni. Hiszen én ígertem meg Jacknak, hogy elmenekül az asszony.

— Te?

— Én. Mikor bementem szegény nyomorulthoz, mindjárt láttam, hogy nem huzza sokát. Ő is tudja. Utolsó kívánsága az volt, hogy a feleségét segítsem elmenekülni és hogy elszívhasson egy cigarettát. — Kétségbe voltam esve, hogy nem segíthetek az asszonyon, mert Arkwright odaállított a szerencsétlen ember mellé. Mikor megláttam a szfinkszet, olyan könnyű lett a szívem...

— Látod, ez szép volt tőled, Billy! — kiáltotta Aimée ragyogó szemmel.

— Tőled volt szép — mondta Billy.

— Ez a vége annak, — mondta Aimée — ha az ember szentimentális. Vajon nilesz szegénnyel? Megígérte, hogy más életet kezd.

— Remélem nem történt baja a géppel. Elég benzinje van, hogy megmeneküljön.

(Folyt. köv.)

4 "ERDELYI MAGYARSÁG" 1935 JULIUS 19.

Három év leforgása alatt

300 ezer lej sikkasztott két
pénzügyi tisztviselő

Hivatalos nyugtákat adtak a felvett pénzről, amelyet azonban saját céljaikra használtak fel

Turnu Severin, július 17.

A turnu severini pénzügyigazgatóság-hoz tartozik Siesti városka adóhivatala, ahol Marin Brehui és Robete Constantin nevű adóágensek három éven keresztül csaláltak az államot és a lakosságot. A két pénzügyi ágens ugyanis különböző adókat és taxákat szedtek ugyan be, adtak is arról hivatalos nyugtát, azonban a beinkasszált tételeket nem vezették be az adóhivatal könyveibe, hanem a pénzt saját zsebükhöz tették. A

három év leforgása alatt két adótiszt nem kevesebb, mint háromszázezer lejjel károsította meg az államot.

Talán a két adóágens még mindig szabadon élvezhetné a napot és tovább csalnák az államot, hogyha névtelen feljelentés nem ment volna az ügyészséghez, amely meglepetésszerűen házkutatást tartott a két hűtlen tisztviselő lakásán és fel nem derítette volna a nagyarányu visszaélést.

60 lej miatt gyilkolt egy maramures-megyei favágó egy székely faluban
Egyetlen fejszeccsapással ölte meg adósát a feldühödött ember

Targul Mures, július 17.

Tibris Joan viseul de susi gazdálkodó nem tudott megélni falujában, azért az egész országot bejárta és mint favágó kereszte meg a kenyerét. Már hosszabb ideje tartózkodott Targul Muresen, amikor tegnap délután megjelent Ghercea Vasile házában és kérte, hogy 60 lej tartozását, amivel favágásért tartozott, adja meg. Ghercea nem

ismert el semiféle tartozást és felszólította, hogy azonnal hagyja el az udvart. Tibris ezen anyira feldühödött, hogy

felkapta fejszéjét és a gazdálkodó fejére

csapott. A szerencsétlen ember azonnal holtan rogyott össze.

A gyilkos favágót a rendőrség letartóztatta.

Kettévágott a vonat egy lelkészt,
amikor az esküvőre sietett

Roman, július 17.

Borzalmas vasuti szerencsétlenség érte Davidescu Nicolae római lelkészt. A lelkészt egy esküvőre hívták, hogy megtakarítson egy hosszú utat, a pap a vasuti síneken vágott keresztül a cukorgyár előtt. Abban a pillanatban hátulról egy tolató vonat

kapta el a lelkészt, aki akerek alá került. Vértagyasztó sikkasztás szakította meg a csendet, mire a vasuti alkalmazottak odafutottak, a szerencsétlen ember már halott volt. A lelkész tragikus halála az egész városban nagy megdöbbenést keltett.

Békéért imádkoznak az angol frontharcosok

A londoni frontharcosok nagyszabású demonstrációt rendeztek az angol főváros utcáin a béke mellett. A tüntetés után a windsori St-Georgs kápolnában istentiszteleten vettek részt.

Németország és Lengyelország hajlandó csatlakozni a keleti egyezményhez

Hitler Párisba küldi Ribbentropot a tárgyalások felvétele végett

Páris, július 17.

Politikai körökben olyan hírek terjedtek el, hogy Hoare angol külügyminiszter szózata nyomán a német kormány tárgyalásokat kezd avégből, hogy Németország bekapcsolódjék a keleti és a dunai egyezménybe. Ebből a célból most már egészen biztos, hogy Párisba küldi bizalmas munkatársát Ribbentropot, aki meghatalmazott és rendkívüli nagykövetségként megy Párisba, hogy tárgyalásokat kezdjen a francia kormánnyal.

Érdekes, hogy az angol kormány nem

elégedett meg azzal, hogy Hoare külügyminiszter nyílt szózatot intézzon Németországhoz, hanem az angol kormány külön átiratot küldött Hitlerhez, akit egyenesen felszólított arra, hogy küldje el megbízottait Párisba.

Varsó, július 17.

Lengyel politikai körökben úgy tudják, hogy Lengyelországért adta a francia kormánynak, hogy Németország példáját követve, a lengyel kormány bármikor készen áll a keleti egyezményről való tárgyalásra.

Félmillió dollárt zsarolt össze egy ál-emberrabló amerikai ügyvéd

Amikor a gangsterek elraboltak valakit, a banditák nevében ő követelt váltságdíjat a hozzátartozóktól

Páris, július 17.

A Paris Soir newyorki udósítója, szenzációs kábelriportot adott le lapjának. A rendőrségnek ugyanis sikerült letartóztatni Brooklynban egy Alfred Ottó Wagner nevű volt ügyvédet, akiről kiderült, hogy

az Amerikában elkövetett összes gyermekrablási esetekben szereplő volt, még pedig igen különös módon.

Ottó Wagnernek szerzációs szisztémája volt, hogy ne raboljon gyermeket, mégis a hasznát lefölozze magának. Ugyanis amikor megtudta, hogy valakinek a gyermekét elrabolták, azonnal levelet irt a családnak és bejelentette, hogy

a gyermeket ő rabolta el, nála van és hogyha öt nap alatt nem fizetnek 200 ezer dollárt, akkor meggyilkolja a gyermeket.

Működését a Weiss ügyvel kezdte. Amikor Weiss, az ismert amerikai multi milliommst a newyorki gangszterek elrabolták, Ottó Wagner azonnal irt feleségének egy levelet, amelyben 50.000 dollárt kért, hogy kien gedje férjét. A megrémült asszony azonnal elküldte a kért pénzt és két órával később megtudta, hogy Dillinger rabolta el a multi milliommst és szökés közben agyonlőtték.

Majdnem így történt a kis Dorothy Distelhurt esetében is. Ottó Wagner a megrémült édesanyát Newyorkba hívta találkára, ahol 200.000 dollárt kért gyermeke ellenében. Az asszony hajlandó volt kifizetni az összeget és azzal ment vissza szállodájába, hogy a csekket beváltja pénzre mert a bandita nem fogadott el csekket, csak készpénzt. A szállodában már várta a rendőrség sürgőnye, hogy a gyermeket holtan, meggyilkolva megtalálták. Az asszony rendőroket küldött erre ki a találkahelyre, ahol azonban Wagner ugylátszik megneszelte, hogy mi vár reá, mert megszökött. Azonban nem adta fel a harcot. Levélben kereste fel az asszonyt és azt irta, hogy

az a kislány, akit felismerhetetlen állapotban megtaláltak, nem az ő gyermeke, mert az ő kislánya él és ha vissza akarja kapni, küldje el a 200 dollárt

Képzeltető, hogy az anya majd beleőrült a bizonytalanságban. Annál is inkább mert a

szélhámos azt is irta, hogy mindennap úgy fészüli meg a gyereket, ahogy az édesanyja szokta megfészülni.

Legnagyobb szélhámoságot azonban a Weyerhanser ügyben követte el, amikor megtudta, hogy Weyerhauser gyermekét elrabolták, azonnal irt a szülőknek és bejelentette, hogy ag gyermek nála van és 200.000 dollárért viszakaphatják. Ugyanakkor a szülők azonban egy másik levelet is kaptak, a melyben ugyanannyi összeget egy másik bandita (az igazi) kért. Nem tudták, hogy mit cselekedjenek, annál is inkább, mert mind a két bandita öt napi időt adott a szülőknek. A szülők előbb Newyorkba utaztak, ahol Wagner várta őket, közben azonban

a rendőrségnek épen akkor sikerült letartóztatni a tetteset, amikor a papírdarabokkal telt „pénzes” csomagot vette fel. Ha fordíva történik, akkor a gyerekek talán nem is él.

Wagner azonban végül is rajtavesztett. Június 28-án eltűnt egy 85 éves agastyán, a banditák 75 ezer dollárt kértek a visszaadásáért. Amint ezt Wagner megtudta, azonnal irt a hozzátartozóknak és kijelentette, hogy ő az igazi rabló, aki azonban 50 ezer dollárt kér. A rendőrség ezen a nyomon megindult és a kért találkára egy rendőrtiszt ment el, aki letartóztatta a szélhámost.

Wagner bevalotta, hogy ilyen szélhámoskodással nem keveseb, mint 465 ezer dollárt sikerült össze harácsolnia.

Orosz szintársulat az eszkimók országában

Moszkva, jul. 17.

Egy moszkvai szintársulat elhatározta, hogy turnét rendez az eszkimók között. A szintársulat teljes felszereléssel már el is indult Grönland felé, ahol a nagyobb helyiségekben fognak játszani. Az eredeti terv elé az egész színész világ érdeklődéssel tekint. Talán titkos gondolattal, hogyha idehaza nem sikerül, majd sikerülni fog Grönlandban, az eszkimók között.

Meghalt Hollandia béke-miniszterelnöke

Hága, július 17.

Hágában tegnap 89 éves korában meghalt a holland kormány háborus miniszterelnöke, Von der Linden. Von der Linden nevéhez az az emlék fűződik, hogy az ő befo lyása nyomán nem kapcsolódott bele Hollandia a világháboruba és őrizte meg mindvégig semlegességét.

Kilencéves gyermek megrendítő katasztrófája

Ploesti, jul. 17.

Poiana Campeni községben megrendítő gyermektragédia történt. Caramidaru Joan kilenc éves gyermek társaival a falu mezejét átszelő vasuti töltéshez ment játszani. A játék hevében nem vették észre, hogy egy tehervonat közeledik amelynek kerekéi elkapták a kilenc éves Joant. Bár a vonatot azonnal megállították, a szerencsétlen gyermeket már csak holtan tudták kiháznai a vonat kerekéi alól.

MAKULATURA

újságpapir olcsó árban nagyban és kicsinyben kapható a

Pásztor Ede cégnél

Oradea, Piața Mihai Viteazul 4

RÁDIÓMŰSOR

CSÜTÖRTÖK

Bucuresti: 13.05 Gramofon. 13.55 Gramofon. 14.35 Gramofon. 18 Sibiceanu zenekar. 19.15 Sibiceanu zenekar. 20.20 Szimfonikus táncok gramofonon. 21.15 Faust, Gounod operája gramofonon.

Budapest: 7.45 Torna, utána hanglemek. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 12.10 Nemzetközi vízjelző szolgálat. 13. Dáli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárás jelentés. 13.05 Müller Béla és Jóska cigányzenekara. 13.30 Hírek. 14.20 Időjelzés, időjárás és vizállás jelentés. 14.30 Hanglemek. 15.40 Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. 17.10 Gáthy Barnáné meseje. 18 Schöpflin Aladár beszél Arany László. A délibábok hőse című művéről. 18.20 P. Bangha Béla dr előadása 19.55 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 21.15 A rádió külügyi negyedőrája. 21.30 Érettségi találkozó. Kabaré. 23.50 Bura Sándor és cigányzenekara.

PÉNTEK

Bucuresti: 13.05 Gramofon. 13.55 Gramofon. 18 Marcu zenekar. 19.15 Marcu zenekar. 20.20 Operakóruok gramofon lemezen. 21.15 Énekszámok. 21.40 Rádiózenekar. 23.35 Szórakoztató zene.

Budapest: 7.45 Torna. Utána: Hanglemek. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 12.10 Nemzetközi vízjelző szolgálat. 13. Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárás jelentés. 13.05 Triumph énekegyüttes. 13.40 Hírek. 14 A 2. honvédegyalozred zenekara. 15.40 Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. 17.10 Diákfélóra. 17.45 Időjelzés időjárásjelentés, hírek. 18. Setét György szö lonzenekara. 18.30 Evezős világnagyságok. 19. Lavotta Dezső előadása. 19.35 Bodán Margit énekel. 20.10 Sportközlemények. 20.50 Munkásfélóra. 21.20 Hanglemek. 22.20 Hírek. 22.45 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 22.20 Időjárás jelentés. 24 Len Baker jazz-zenekara. 1.05 Hírek.

3 oldal

"ERDELYI MAGYARSÁG"

1935 JULIUS 19.

Holnap jelenik meg új regényünk

**Elküldtük a tombola-igazolványokat.
Kik nyertek legutóbb?**

Olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk, hogy holnap jön ki a nyomdából rendkívül érdekes új regényünk, melynek „Texasi szerelem” a címe. A kétkötetes szennzációs műve árá olvasóink részére kötetenként 4 lej.

A mai postával elküldtük mindenhol a tombolaigazolványokat, amelyek arra jogosítják olvasóinkat, hogy részt vegyenek a tombolában, megvehessék 4-4 lejért a regényt és két apróhirdetést közölhetnek 10-10 lejért. Mindezeket bizományosaink útján intézhetik el.

Legutóbbi tombolánkon következő nyeményeket adtuk ki eddig:

Női ruha: 3235 Fegyverneki Etelka 862 Nagy Ilona.

Férfi nyári öltöny: 2133 Petrósz Géza, 694 Szabados István.

Női nyári cipő: 3236 Grosz Irén, 1542 Szabó Jánosné, 4979 Simon Albert, 157 Ökrösné.

Férfi nyári cipő: 3192 Kiss Kálmán, 698

Varga Ferenc, 7127 Ujváriné, 2455 Fábán Károly, 1247 Borbély József, 2460 Cseke Imre, 1615 Talbódy Ferenc, 3182 Kun József

Nyári pullover: 2447 Vetka Lajos, 5267 Kiss Rozália, 6455 Zoltán Jenő, 1701 Horváth László.

Női harisnya: 6483 Katona Róza, 868 Fried Katalin, 1130 Ujvárosiné, 6905 Abraham Helén, 948 Lőrincz Anna.

Két pár férfi zokni: 3078 Szabó Ilonka, 2628 Kelemen Ilus, 5710 Ambrus Lajos.

Svájc zsebkendő: 5968 Nagy Sándor, 7064 Gál Rezső, 6814 Kun Sándor, 6472 Dézsi Lőrincz.

Kölni víz és puder: 2416 Vincze István, 1219 Nagy Erzsébet, 7373 Klovák Manyi, 1472 Szatmári Gábor, 7299 Buda Rózi, 2012 Weisz Piroska.

A nyerők kimutatását folytatjuk.

Mai nappal megindul legújabb nagy tombolánk, mindenki gyűjtse a napi szelvényeket.

Óriási tüzvész a basei petroleum-finomító telepen

**Tízezer négyzetméternyi területen pusztítanak a lángok.
Nem lehet menteni a folytonos robbanások miatt**

Basel, július 17.

Tegnap éjjel a bázeli kőolajfinomító telepen tűz keletkezett, amely több robbanás után tüzvészé változott.

Ismeretlen okból kigyulladt a svájci szövetségi vasutak benzin, kőolaj raktára és pillanatok alatt kerekben 10 ezer négyzetméternyi területen tombolt a tűz. A tűz olyan erővel dühöngött, hogy

helyenként kétszáz méter magasra csaptak fel a lángok és a benzines tartályok óriási döbbenéssel egymásután robbantak fel.

a benzintartályok szerterőppenő darabjai a szomszédos villamos vasutak alkalmazottainak telepére estek le, úgy hogy a tüztől ezek a telepeket azonnal kiüritették. A város összes tüztől, valamint teljes rendőri készség vonult ki, a tüztől azonban éjjel után visszavonultak, hogy a szomszédos telepek házait mentsék meg a pusztulástól.

Két órákor érkezett jelentés szerint a tűz még teljes erővel tombolt. Annyit sikerült megállapítani, hogy a raktárban öngyulladás következett be és ez okozta a tüzet.

Izgalmas tolvajhajsza egy kétemeletes ház tetején

Akkor fogták el a fiatalkoru betörőt, amikor jó utra akart térni

Cluj, július 17.

Izgalmas tolvajhajsza játszódott le tegnap délután Clujon, a Patria című lap épületének tetején. Egy B. J. nevű 17 éves suhanc volt a tolvaj, aki hetekkel ezelőtt Timisoaran sorozatos lopásokat követett el, ami miatt ott letartóztatták. A fiatal suhancnak azonban sikerült megszöknie és Clujra jött, ahol szintén több lopást követett el. A cluji rendőrségnek szintén sikerült elfognia a fiatalkoru bűnözőt, azonban ismét sikerült kerekednie.

Tegnap délután a fiatal fiú a „Patria” kiadóhivatalnál jelentkezett. A lap ugyanis kifutót keresett és B. J. erre az állásra jelentkezett, mert — mint később elmondotta — meg akart javulni és tisztességes uton akarta megkeresni kenyerét. Abban a pillanatban azonban, amikor belépett az épület kapuján, az ott álló rendőr felismerte és üldözőbe vette.

B. J. észrevette, hogy üldözik és megpróbálni kezdett. Felszaladt a legfelsőbb eme-

letre, majd

onnan a padlásra amelyen keresztül a ház tetejére jutott. A rendőr mindenütt a nyomában.

Izgalmas hajsza kezdődött ekkor, mert a rendőr azt hitte, hogy a suhanc le akar ugarni a két emeletes ház tetejéről. Ez azonban nem következett be, hanem a fiú végül is megadta magát. A rendőr bekísérte a rendőrségre, de a fiatal suhanc

menetközben ismét szökést kísérelt meg. Ekkor azután kocsira ültették és úgy szállították be a rendőrségre, ahol megkezdtek kihallgatását, amelynek befejezésével átadják a timisoarai rendőrségnek.

Időjárás

Nyugati, északnyugati légáramlás. Csökkenő felhőzet, néhány helyen főleg északra még lehet zivataros eső. A melegek tovább tart.

Eltemették a tatabányai katasztrófa áldozatait

Tatabánya, július 17.

A tatabányai borzalmas bányatűzet két napi küzdelem után sikerült elfojtani. A kilences tárnát, ahol a tűz a legjobban tombolt sikerült eltönni, úgy, hogy most már csak a föld belsejében ég a tűz, amíg oxigén jut hozzá. A szakértők véleménye szerint ez a belső tűz még sokáig eltarthat, mert a bányában mélyen egy régebbi szénportelen gyulladt meg.

A tűz áldozatainak holttestét a bányakórháznak egyik halottas szobává alakított kórtermében ravatalozták fel. Az egész bányaváros valóságos zárandoklatot rendezett a ravatalokhoz.

Tegnap délután temették el a mentési munkálatok áldozatul esett halottakat, ugyanakkor temették el Esztergomban a szintén mentési munkálatok közben halálosan megsebesült Grósz István mérnököt, akinek a temetésén ezrek és ezrek vettek részt Radosay László főispán vezetése alatt.

Lelőtt a salontai csősz egy fiatal kocsist

Salonta, július 17.

Megdöböntő esemény játszódott le tegnap este Salontán a Tótéren. Löwy Mór salontai kereskedő Halász Ferenc nevű fiatal kocsist kiküldte a térre, hogy az ott levő szőlőskert kerítését javítsa ki. A fiú ki is ment, alig fogott bele azonban a munkába, amikor

a szőlőskertből lövés dördült el és a szerencsétlen gyermek véresen, eszméletlenül bukott le a földre.

Amint az orvosi vizsgálat megállapította, a fiú combjába husznál több, lábfeijébe pedig 6 sörét furódott. A vizsgálat hamarosan kiderítette, hogy

Mágori István szőlőcsősz lőtt a szerencsétlen fiúra, akit minden valószínűség szerint tolvajnak nézett.

A súlyosan sérült fiatal kocsist a kórházban ápolják, Mágori ellen pedig megindították az eljárást.

Vérfürdőt rendezett egy tifuszos gazda

Belgrád, július 17.

A szerb bántási Brestovac községben Naglic Mihály gazda tíz nap óta magas lázzal tifuszban fekszik betegen. Tegnap éjjel a magas láz folytán önkívületbe esett, felkelt az ágyból és egy kést véve magához, az ugyanabban a szobában alvó feleségét nyakán, mellén és fején megszúrta. Az aszszony segélykiáltásaira a szomszéd szobában alvó 18 éves András nevű fia berohant és anyja segítségére sietett. Apja azonban ellene fordult és hihetetlen erővel arcába döfte a kést. A fiúnak még volt anynyi ereje, hogy kiszaladjon az udvarra és segítségért kiáltson. Amikor a szomszédok behatoltak a lakásba, látták, hogy Naglic önkívületi állapotban átvágta a saját nyakát és összeszürkálta mellét és az arcát is. Rengeteg vért vesztett és mire a községi orvos megérkezett, már halott volt. Naglicné és fiát kórházban ápolják. Az orvosok véleménye szerint a szerencsétlen tifuszbeteg Naglic Mihály lázas önkívületi állapotban akarta kiirtani családját és vágta el a saját nyakát.

A személyzeti adónak az újabb rendelet szerinti kiszámításához szükséges

„CALCULATOR”

lapunk kiadóhivatalában kapható. **Ara 40 Lel**

5. oldal

„ERDELYI MAGYARSÁG”

1935 JULIUS 19.

Maniu Prágában Benessel és Hodzsa Milánnal fog tárgyalni

Bucurestiből jelentik: A lapok értesítése szerint Maniu a bécsi császári levéltárban hosszabb tanulmányt fog folytatni és olyan okmányokat keres, amelyek a nemzetközi kérdésekre világítanak rá. Maniu Bécsben találkozni fog több angol és francia előkelőséggel. Ezt a találkozást már előbb előkészítették. Bécsből Prágába utazik Maniu, ahol Benessel és Hodzsa Milánnal találkozik. Maniu külföldi útját három hétre tervezi.

Bucuresti, július 17.

A belpolitikai élet nagy szenzációja, hogy Inculet belügyminiszter a miniszterelnök megbízásából megjelent a liberális párt H. csoportjának tagjainál és közölte velük, hogy

Tatarescu miniszterelnökkel egyetértésben a párton belül működő összes csoportokat feloszlatja.

A miniszterelnök már hosszabb ideje

rossz szemmel nézte a párton belül alakult és külön utakon haladó csoportok működését amely szerinte nincs jó hatással a párt egységére.

A H. csoport tagjai az esti órákban hosszas tanácskoztak az új helyzettel kapcsolatban. Végül is elhatározták, hogy a feloszlást tudomásul veszik és a jövőben a párt keretein belül fognak működni.

Bucuresti, július 17.

A Dimineata foglalkozik a jasszi fúzióval és megállapítja, hogy Goga német orientációs politikája könnyen bomlást idézhet elő a párton. Foglalkozik azzal, hogy Valjem, aki Goga egyik alvezére volt, kilépett a pártból. Goga ezzel szemben egy nyilatkozatban azt állítja, hogy a párt zárta ki Valient. Valjen válaszában kijelenti, hogy mivel egyáltalában nem volt tagja a keresztény pártnak, nem is zárhatták ki.

Már nem egy, hanem két millió lejt követel dr Pelle János a várostól

Lapunk tegnapi számában megírtuk, hogy dr Pelle János az Apolló palota előtt történt villamos szerencsétlenség áldozata, kártérítési pert fog a város ellen indítani azért, amiért a teljesen szükségtelen kocsi-feljárókat nem távolították el a gyalogjárók szeléről. Ennek a kártérítési keresetnek a beindítása érdekében megjelent ma délelőtt a városházán dr Pelle György ügyvéd és benyújtotta bátyjának, Pelle Jánosnak egy beadványát, amelyben a volt polgármester a városi tanács hanyagsága következtében szenvedett testi és lelki

fájdalmak kártérítéseképpen 2 millió lejt kér.

Az érdekes beadvánnyal kapcsolatban munkatársunk felkereste dr Prodan Teodor városi főügyészt, aki kijelentette, hogy véleménye szerint Pelle dr igénye a várossal szemben nem jogos, mert ezen az alapon, minden a város területén balesetet szenvedő polgár kártérítést kérhetne a várostól.

Különösen jogászörökben nagy érdeklődéssel tekintenek a kártérítési igény ki-
menetelére.

Nem lesznek újabb leépítések - igéri Mosoiu polgármester

Tegnapi számunkban elsőnek közöltük, hogy a városházára megérkezett a három üzem egyesítéséről szóló szabályrendelet jóváhagyása a belügyminiszteriumból. Ennek kapcsán természetesen önként adódott a feltevés, hogy racionalizálás és - újabb elbocsátások következnek be.

Mosoiu Tiberiu polgármester tegnap megnyugtatóan kijelentette munkatársunk előtt, hogy

nem gondol sem újabb leépítésekre, sem újabb tisztviselők alkalmazására.

— Az egyesítés könnyebbé és eredményesebbé teszi az adminisztrációt. Az eset-

leg felszabaduló tisztviselőket új ügyosztályba osztjuk be, megszervezzük a hátralékok ügyosztályát. Ma ugyanis az a helyzet, hogy egyetlen üzem sem tud pontos kimutatást adni a hátralékokról. Négy-öt éves hátralékok vannak, amelyek összege több millió leire rug, így azután természetes hogy az üzemek zavartalan ügymenete szenved kárt.

Eddig a polgármester nyilatkozata.

Érdekesnek tartjuk egyébként megemlíteni, hogy az üzemek egyesítéséről szóló szabályrendelet értelmében a város szódavíz gyárat és zálogházat is létesíthet.

Sztrájkolnak a falusi nagymalmok

A kormány gazdasági tanácsa néhány nappal ezelőtt Tatarescu miniszterelnök előkötélével ülést tartott, amelyen többek között a buza értékesítésével és őrlésével kapcsolatban hoztak nagyfontosságú határozatokat. Mint ismeretes, a minisztertanácsi értekezlet értelmében az ország malmait két kategóriába osztották fel: kereskedelmi és vámörlési, illetve parasztmalmokra.

A kereskedelmi malmok, amint a nevük is mutatja, a kereskedelem tárgyául szolgáló gabonák őrlésével foglalkoznak, míg a parasztmalmok a magánosok liszt-szükségeit látják el. A rendelet értelmében, amíg a parasztmalmok az őrlésre átvett gabona után semmi állami illetéket nem fizetnek, addig a kereskedelmi malmok vagononként közel 14 ezer lei illetéket illetve különként 90 banit kötelesek fizetni.

A rendelet kibocsátásakor az illetékesek, anélkül, hogy kikérték volna a malmosok véleményét, minden további nélkül feloszlatták az egyes megyék területén levő malmokat. Így például Bihor-

megye területén 20 kereskedelmi és 14 parasztmalmot állapítottak meg és ennek az értelmében küldötték ki utasításait is a megyei hivatalokhoz.

A rendelet érthető megütközést keltett az érdekelt malmok körében, aminek eredményeképpen azután a kereskedelmi malmoknak nyilvánított malmok nagyrésze leállott és beszüntette az őrléseket.

„Sztrájkol” többek között a seleusi, az odorheui, a diosigi malom, az oradeai Lederer és Kálmán malom. Oradeán csak a Stefania dolgozik.

Munkatársunk felkereste az egyik helybeli malom igazgatóját, aki többek között elmondotta, hogy a kormány a legutóbb hozott rendeletével igen súlyos válságba kergette az őrlési ipart, mert amíg a kereskedelmi malmok kénytelenek az őrlésre átvett gabonák után a horribilisan magas őrlési illetékeket fizetni, addig a parasztmalmok illetékmentesen bármily mennyiségben őrlhetnek.

— Addig, amíg a kormány nem tett különbséget, — mondja informátorunk —

ki volt téve a visszacsúszások sorozatának. Nehéz lett volna ugyanis ellenőrizni egyes malmokban a paraszt és kereskedelmi őrléseket.

— A kormánynak ezt az önkényes kategóriába osztását a kereskedelmi malmok nagyrésze megfélebbizte. Addig viszont, amíg ebben az ügyben döntést hoznak, kénytelenek voltunk az üzemünket beszüntetni, mert ha csak egyetlen esetben is lerőjjük a magas illetéket, úgy az precdensül fog szolgálni a jövőre és ügyünk akkor elveszettnek tekinthető.

— A leghelyesebbnek tartanánk, ha nem tennének különbséget malmok és malmok között és az illetéket pauszál összegben róhatnánk le.

A helyzet tehát pillanatnyilag az, hogy amíg az ügyben felsőbb döntés nem érkezik Bihormegye legnagyobb malmi szövetetelni kénytelenek és a viléki öröltető közönség, különösen a parasztság ki van téve annak, hogy 10—20 kilométereket kell megtegyen azért, hogy egy véka búzát megöröltessen.

A liszt-taxa kivetése természetesen a kenyér fronton is érezteti hatását. A pékek máris készülnek arra, hogy

egy-két napon belül 50 banival vagy

1 lejfeljebb felemelik a kenyér árát.

Július 14-én ugyanis a pénzügyigazgatóság közgei minden pékműhelyben összeírták a lisztkészleteket. Ezek a készletek már a 90 banis taxa alá esnek. Jóllehet a buza ára 320—340 lei, az új liszt ára tehát a 90 banis illetékkel együtt sem drágább, mint volt az ő liszté, bizonyos, hogy a pékek számára újabb jogcím lesz a kenyér árának drágítására. (Aradon és Timisoarán máris felemelték a kenyér árát). — Hiába van új buza — mondják a pékek — nem lehet öröltetni, a liszttaxát pedig most már az őliszt után is kell fizetni.

Ez a helyzet tehát. A kormány gazdasági tanácsa segíteni igyekezett a búzatermelők helyzetén, ugyanakkor viszont rendkívül súlyos helyzetet teremtett a malmok sok frontján és ezzel egyidejűleg — drágább lett a kenyér.

APRÓHIRDETÉSEK

RÓNA fényképésznél

még július hónapban nagy árkedvezmény!

6 drb művészi lev. lap és 120 lei
1 drb nagyítás összesen

Str. Alexandri 4.

Barna legény jelégére levél van a kiadóban.

44 év óta fennálló bádigos üzlet, jömeneteli bevezetett edényüzlettel, gépekkel és szerszámokkal, családi okok miatt eladó. Antal József, Chisineu-Cris. 3138

Megnyitottam jégpince vendéglőmet a sörgyár alatt. 1 liter bor 10 lei. Ünnepeken zene és kugliverseny. 3137

Eladó 2 nagyobb festékes hordó. Cim a kiadó hivatalban.

Kifutó fiu és kifutó leány fölvetetik. Aszódinál Sas palota. 2140

Bejárónó szobatakarítás, mosás, vasaláshoz kerestetik. Delacher Ferenc, Bulev. Regele Ferdinand 38. 3139

— Hatósági munkaközvetítő hivatalnál Oradea Str. Rimanóczy 12 Etaj II. Állást kaphat: 5 borbély, 2 kerékgyártó, 1 asztalos, 3 lakatos, 8 kovács, 2 fiatal molnár segéd.

Magánvállalatok, alkalmazottak bejelenéséhez szükséges Tablou kapható a Pásztor Ede-cégnél.

Lakbérszerződés Lakóbejelentés

nyomtatvány kapható Pásztor Ede papír-áruházában.

PASZTOR NYOMDA, ORADEA